

ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
&
ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΚΔΡΟΜΕΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Συμβατικός & εναλλακτικός τουρισμός

1] Πώς επιλέγει κανείς ανάμεσα στα εναλλακτικά πρότυπα διακοπών που υπάρχουν σήμερα; Ποια είναι τα μυστικά της επιτυχούς «φυγής» από την οχληρή και εξουθενωτική καθημερινότητα; Ο τουρισμός, ενώ ξεκίνησε πριν από δύο αιώνες ως μια καθαρά ελιτίστικη πρακτική της άρχουσας τάξης, εξελίχθηκε σταδιακά σε μαζική κουλτούρα και βιομηχανία αναψυχής. Μετεξελίχθηκε, δηλαδή, σε ένα ακόμη καταναλωτικό προϊόν και κυρίως σε ένα πανίσχυρο εργαλείο ελέγχου και εκμετάλλευσης των μαζών. Τους δύο τελευταίους αιώνες, λοιπόν, η τουριστική νοοτροπία και πρακτική αλλάζουν και διαφοροποιούνται διαρκώς, δημιουργώντας όχι μόνο εντελώς διαφορετικά πρότυπα διακοπών αλλά και εντελώς διαφορετικά πρότυπα τουριστών. Ανάμεσα στα υπάρχοντα σήμερα στιλ τουριστικής ζωής μπορεί κανείς εύκολα να ξεχωρίσει τουλάχιστον δύο: αυτό του φυγόπονου τουρίστα και το «εναλλακτικό» -αλλά εξίσου νόμιμο- στιλ του αντισυμβατικού και ακαταπόνητου ψυχοσωματικά, ο οποίος αναζητά στις διακοπές του τις πιο ακραίες εμπειρίες φυγής από τη μονότονη ζωή των μεγαλουπόλεων.

2] Παραμένει αναμφισβήτητο ότι τα γιγάντια ξενοδοχειακά συγκροτήματα, τα σύγχρονα «τουριστικά χωριά» λειτουργούν τελικά ως φυλακές πολυτελείας: είσαι ελεύθερος να κάνεις σχεδόν τα πάντα, αλλά σε αυστηρά προδιαγεγραμμένους χώρους και χρόνους, χωρίς καμία ανάγκη επαφής με το εξωτερικό περιβάλλον, τον πολιτισμό και τους ανθρώπους του τόπου. Θα ήταν ασφαλώς απλοϊκό να πιστέψει κανείς ότι υπάρχει ένας και μοναδικός τύπος τουρίστα.

3] Με τον όρο «εναλλακτικός τουρισμός» (alternativetourism) περιγράφουμε συνήθως τις πιο διαφορετικές τουριστικές δραστηριότητες: την πεζοπορία ή την ορειβασία, την ιππασία και την ορεινή ποδηλασία, τις διάφορες οικοτουριστικές και αθλητικές εμπειρίες στην άγρια φύση. Κοντολογίς, οι άνθρωποι που καταφεύγουν σε αυτό τον τύπο διακοπών αναζητούν ασυνήθιστες και

ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ :

Καραγεωργόπουλος Γιώργος, Ζιώζιας Άρης
Δεσλή Αναστασία, Γαργάλα Ανδρομάχη
Κατσιώτης Κωνσταντίνος

συνήθως σωματικά εξαντλητικές δραστηριότητες οι οποίες, όμως, τους προσφέρουν αξέχαστες ή και ιδιαιτέρως αναζωογονητικές εμπειρίες, εντελώς διαφορετικές από αυτές του συμβατικού τουρισμού.

4]Οι διακοπές ως επιστροφή στην «άγρια φύση» έγιναν μόδα κατά τις αρχές της δεκαετίας του 1990 και από τότε ένας όλο και μεγαλύτερος αριθμός φυσιολατρών επιδίδονται, κάθε χρόνο, σε αυτό το ιδιαίτερα απαιτητικό είδος τουρισμού. Πώς όμως εξηγείται η μεγάλη επιτυχία των εναλλακτικών διακοπών; Πλήθος βιοϊατρικών και ψυχολογικών ερευνών επιβεβαιώνουν τη ζωτική ανάγκη του ανθρώπου των πόλεων να ανανεώνει περιοδικά τη σχέση του με τη φύση.

5]Ο παραδοσιακός τουρίστας, όπως είδαμε, δεν αναζητά νέες εμπειρίες από τις διακοπές του αλλά, αντίθετα, την καθησυχαστική επανάληψη και την επιβεβαίωση των τεχνητά καλλιεργημένων αναγκών του. Αντίθετα, οι άνθρωποι που καταφεύγουν -όλο και πιο συχνά- σε εναλλακτικές μορφές τουρισμού αναζητούν ασυνήθιστες και σωματικά εξαντλητικές δραστηριότητες οι οποίες, εντούτοις, τους προσφέρουν μοναδικές και ιδιαιτέρως αναζωογονητικές εμπειρίες.

Σπύρος Μανουσέλης[διασκευή]

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Σχολικές εκδρομές

1]Οι σχολικές εκδρομές μονοήμερες και ολιγοήμερες, είναι πολύ σημαντικό στοιχείο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Έχουν σχέση και με τη μάθηση και με την ψυχαγωγία των μαθητών. Με τη μάθηση, γιατί προσφέρουν τη δυνατότητα στους μαθητές να επισκεφτούν και να γνωρίσουν μέρη με μορφωτική αξία, και με την ψυχαγωγία, γιατί τους δίνουν την ευκαιρία να ξεφύγουν, έστω για λίγο, από τις απαιτήσεις και την ένταση του καθημερινού σχολικού προγράμματος και να έρθουν σε επαφή με τη φύση και με δημιουργήματα που προσφέρουν ευχαρίστηση.

2]Όμως, πολλές φορές οι σχολικές εκδρομές δεν ανταποκρίνονται στον εκπαιδευτικό χαρακτήρα που πρέπει να έχουν. Θεωρούνται ευκαιρία φυγής από την πιεστική καθημερινότητα που βιώνουν οι μαθητές και μέσο διασκέδασης και εκτόνωσης. Γι' αυτό παρατηρείται το φαινόμενο μαθητές να περιφέρονται άσκοπα σε δρόμους, πλατείες και άλση ή να περνούν την ώρα τους σε καφετέριες. Το ίδιο κακό είναι και το θέαμα μαθητές που περιηγούνται αρχαιολογικούς χώρους, που επισκέπτονται μνημεία και μουσεία να μην έχουν συναίσθηση της αξίας και της ιερότητας του χώρου στον οποίο βρίσκονται, αλλά να φωνασκούν, να θορυβούν και να προσπερνούν βιαστικά μνημεία και εκθέματα σπεύδοντας σε άλλους πιο οικείους και πιο ευχάριστους γι' αυτούς χώρους.

ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ :

Καραγεωργόπουλος Γιώργος, Ζιώζιας Άρης
Δεσλή Αναστασία, Γαργάλα Ανδρομάχη
Κατσιώτης Κωνσταντίνος

3]Ο σκοπός, όμως των τουριστικών εκδρομών είναι πρωτίστως εκπαιδευτικός, μορφωτικός. Οι σχολικές εκδρομές είναι ευκαιρία να γνωρίσουν οι μαθητές την ιδιαίτερη πατρίδα τους και τη χώρα τους, τη φύση και τον πολιτισμό της. Οι εκδρομές πρέπει να γίνονται σε μέρη της πατρίδας μας με φυσικές καλλονές, με πλούσια πολιτιστική κληρονομιά ή με σημαντικά σύγχρονα πολιτιστικά επιτεύγματα. Γιατί με την επίσκεψη και την περιήγηση σε τέτοιους τόπους συνδυάζεται η ψυχαγωγία με τη γνώση, η χαλάρωση με την πνευματική καλλιέργεια, η διασκέδαση με την αισθητική απόλαυση και παράλληλα ενισχύεται η φιλοπατρία των μαθητών.

4]Όλα αυτά, βέβαια προϋποθέτουν όχι μόνο την επιλογή των αξιοθέατων που θα επισκεφτούν οι μαθητές, αλλά και την κατάλληλη οργάνωση και την προετοιμασία τους, ώστε η εκδρομή τους να έχει ουσιαστικό περιεχόμενο, δηλαδή μορφωτικό και ψυχαγωγικό όφελος. Αυτό σημαίνει ότι, για να οργανωθεί και να πραγματοποιηθεί μια καλή εκδρομή, χρειάζεται η πρωτοβουλία και η συμμετοχή των μαθητών σε οτιδήποτε αφορά στην επιτυχία της.

Σπυρίδων Κούτρας [διασκευή]

ΚΕΙΜΕΝΟ 3 Η εξοχική Λευκάδα

Το κείμενο που ακολουθεί ανήκει στη συλλογή «Ταξιδεύοντας στηδροσερή νύχτα» (1991). Ανήκει στο είδος της ταξιδιωτικής λογοτεχνίας.

Αργά το απόγευμα, πλησιάζοντας το νοτιότερο άκρο της Λευκάδας, όλα λάμπουν στο φως. Σαν ένα ηλιοβασίλεμα στο Θερμαϊκό. Δεκάδες χρωματιστά γουιντσέρφινγκ, μεγάλα ιστιοφόρα και βάρκες στην οργιαστική βλάστηση των νερών. Οι ακτές είναι μέσα στο πράσινο.

Ένα χωριό ψαράδων, η Βασιλική, που έχει όμως περισσότερο αγροτικό χαρακτήρα. Στα δεξιά, λίγα παραθαλάσσια εστιατόρια και ξενοδοχεία. Αριστερά, η πλαζ, τα θαλάσσια σπορ, μοντέρνα καταστήματα παγωτών και φρούτων. Στο τέρμα του ανηφορικού δρόμου που διασχίζει το χωριό, δεκάδες ξενώνες με χαρακτηριστική αρχιτεκτονική μορφή μέσα στα σπάρτα, σε εκτάσεις έρημες. Μια δυσκοθήκη μέσα στο λιβάδι, σ' έναν αχανή κήπο. Τα κάμπινγκ αρχίζουν μετά, δίπλα στη θάλασσα. Τα βράδια φυσάει πάντα ένας άνεμος θερμός, θαλασσινός. Όλα τα μέσα μεταφοράς επιστρατεύονται από κει προς όλα τα σημεία του νησιού. Οι αποστάσεις εκμηδενίζονται. Ποιος βιάζεται να φτάσει στην πόλη της Λευκάδας με 42 βαθμούς; [...]

Το δίλημμα των νεαρών Λευκαδιτών είναι η ανάπτυξη γεωργικών καλλιεργειών επιπέδου με βάση συγκεκριμένα αναπτυξιακά

ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ :

**Καραγεωργόπουλος Γιώργος, Ζιώζιας Άρης
Δεσλή Αναστασία, Γαργάλα Ανδρομάχη
Κατσιώτης Κωνσταντίνος**

προγράμματα που καταστρώθηκαν. Από την άλλη μεριά, η τουριστική ανάπτυξη του νησιού, κάπως άναρχη στα κέντρα της, ανύπαρκτη τουλάχιστον σε δέκα σημεία μιας λυρικής ομορφιάς ανυπέρβλητης. Τι κουβεντιάζουμε. Έλληνες και ξένοι που κατακλύζουν τα καλοκαίρια το νησί δημιουργούν πρότυπους τρόπους ζωής και συγκρίσεις. Με την άνηση του τυχαίου και τη χάρη του ευχάριστου, τι να τον κάνεις τον προγραμματισμό; Από το Νυδρί προς την πόλη της Λευκάδας, ο χώρος αποκτά έναν τυπικά αθηναϊκό αστικό χαρακτήρα.

Μα η γνήσια Λευκάδα αρχίζει μόλις αντιλαμβάνεσαι ότι μήκες πια στο νόημα μιας οργανωμένης πόλης. Τα μικρομάγαζα, οι δρόμοι, οι βιοτεχνίες, ένας ολόκληρος κόσμος μιας άλλης ομορφιάς, θα 'λεγες πως αλλάζει πρόσωπο σε κάτι που θα μπορούσε να γινόταν και δε γίνεται. Αυτή η αίσθηση δίνεται σ' όλα τα νησιώτικα κέντρα. Σαν να μην ανησυχεί κανέναν απολύτως τίποτα. Κι όμως, όταν περιπλανιέσαι σε μια άδεια καλοκαιρινή Λευκάδα, πολύ γεωμετρικά ρυμοτομημένη και μοντέρνα προς την ηπειρωτική γη, καταλαβαίνεις τη συνεχή μεταμόρφωση. Χρειάζομαι μια πολιτιστική σελίδα για να γράψω για την ίδια την πόλη και την καλοκαιρινή ερήμωση. Ή μάλλον μια πολιτιστική ταινία ημίωρη. Οι οδηγοί λένε λίγα πράγματα. Τα υπόλοιπα μαντεύονται υποδορίως.

Νίκος- Αλέξης Ασλάνογλου,
Ταξιδεύοντας στη δροσερή νύχτα

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α'

A1. Να πυκνώσετε το περιεχόμενο του **Κειμένου 1** σε 60-70 λέξεις.

[Μονάδες 20]

ΘΕΜΑ Β'

B1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας τη λέξη «Σωστό», αν η πρόταση συμφωνεί με το νόημα του **Κειμένου 1**, ή τη λέξη «Λάθος», αν όχι.

A. Ο τουρισμός ήταν, αρχικά, επιλογή των χαμηλών κοινωνικών στρωμάτων.

B. Τα τελευταία χρόνια άλλαξε η τουριστική φιλοσοφία και προέκυψαν νέα μοντέλα τουρισμού.

Γ. Η αναζήτηση φυσικών εμπειριών αντιστοιχεί στην κατηγορία του "εναλλακτικού τουρισμού".

Δ. Οι άνθρωποι των πόλεων αισθάνονται εντονότερα την ανάγκη διαφυγής στη φύση.

Ε. Ο εναλλακτικός τουρισμός αποτελεί τη βασική επιλογή διαφυγής από την οχληρή πραγματικότητα για τον παραδοσιακό τουρίστα.

[Μονάδες 10]

ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ :

Καραγεωργόπουλος Γιώργος, Ζιώζιας Άρης
Δεσλή Αναστασία, Γαργάλα Ανδρομάχη
Κατσιώτης Κωνσταντίνος

- B2.α.** Να επισημάνετε έναν τρόπο με τον οποίο οργανώνεται ο λόγος στην πρώτη παράγραφο του **κειμένου 2**. (Μονάδες 5)
- β.** Σε αρκετά σημεία του **κειμένου 2** ο Σ. Κούτρας επικαλείται τεκμήρια. Να παραθέσετε ένα σημείο στο οποίο αυτά εντοπίζονται, να γράψετε τον ισχυρισμό που ενισχύουν και να αξιολογήσετε τη συμβολή τους στην πειστικότητα του λόγου. (Μονάδες 10)
[Μονάδες15]
- B3.α.** Να διερευνήσετε τον βαθμό βεβαιότητας τον οποίο επιλέγει ο Σ. Μανουσέλης στη δεύτερη παράγραφο του **κειμένου 1**. Να σχολιάσετε τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνει η επιλογή αυτή το ύφος του κειμένου. (Μονάδες 7)
- β.** Να εντοπίσετε στο **κείμενο 2** δύο γλωσσικές επιλογές μέσω των οποίων ο συντάκτης δηλώνει την εύνοιά του προς τη διοργάνωση των σχολικών εκδρομών. (Μονάδες 3)
[Μονάδες 10]

ΘΕΜΑ Γ΄

Πώς αναδεικνύονται στο **Κείμενο 3** η έννοια της τουριστικής ανάπτυξης και του φυσικού περιβάλλοντος; Να αναπτύξετε τις σκέψεις σας σε ένα κείμενο 150-200 λέξεων, κάνοντας χρήση τριών, τουλάχιστον, κειμενικών δεικτών.

[Μονάδες 15]

ΘΕΜΑ Δ΄

Με δεδομένη την αύξηση της τουριστικής κίνησης τα τελευταία χρόνια σε όλον τον κόσμο, αλλά και στη χώρα μας ειδικότερα, συντάσσετε μία επιστολή (350-400 λέξεων) προς τον υπουργό τουρισμού, στην οποία παρουσιάζετε τους λόγους που, κατά τη γνώμη σας, οδήγησαν στην αύξηση αυτή, καθώς και τις προϋποθέσεις αναβάθμισης του θεσμού των σχολικών εκδρομών, ώστε να αποτελέσουν μια συναρπαστική και πολύμορφα βιωμένη πραγματικότητα για όσους συμμετέχουν σ' αυτές.

[Μονάδες 30]